

MAMUTŲ GRIAUČIŲ, RASTŲ KROKUVOJE, SPADZISTA GATVĖS (B) SKLYPE, PRELIMINARI PATOLOGIJŲ CHARAKTERISTIKA

Alina Krzemińska

*Gyvūnų sistematikos ir evoliucijos institutas, Lenkijos mokslų akademija, Sławkowska gatvė 17, 31-016 Krokua,
Lenkija, el. paštas: sulymo@gmail.com*

Santrauka. Krokuvos Spadzista gatvės (B) pusė Lenkijoje žinoma kaip svarbi mamutų kaulų radimo vieta. Kartu rasti žmogaus darbo įrankiai, susiję su Graveto kultūra. Radiokarbono metodu kaulai datuoti Paskutiniojo apledėjimo išplitimo laikotarpiu (prieš 24 tūkst. metų). Spėjama, kad šioje vietoje mamutai buvo skerdziami ir tikriausiai medžiojami. Jų (*Mammuthus primigenius*) kaulai sudarė 99 proc. visų toje vietoje rastų kaulų (7 000 kaulų ir dantų), priskirtų 86 individams. Kiti stambūs žinduoliai buvo atpažinti tik iš pavienių kaulų ir dantų.

Pagal amžių mamutai sudaro stabilią populiaciją, kurioje vyrauja jauni individai (vyresni kaip 12 metų), o kitų amžiaus kategorijų proporcija mažėja. Amžius rodo natūralų laiko vidurkį, bet ne atrankinę (selektyvią) ar staigią mirtį. Šis darbas atskleidė, kad patologiniai pokyčiai – užgiję lūžiai, įvairių skeleto dalių (slankstelių, riešo ir dantų) išsigimimai ir kitos patologijos (cemento pakitimai dantų paviršiuje, skylės kauluose po absceso) – atsirado mamutams esant gyviems. Analizė padės išsiaiškinti, ar kaulų patologijų daugis būdingas natūraliai mamutų populiacijai, ar rastus pokyčius griaučiuose galima priskirti žmogaus selekcijos padariniams.

Raktažodžiai: mamutas, *Mammuthus primigenius*, Lenkija.